

รายงานผลการดำเนินงานนวัตกรรมการเรียนรู้ ของครูผู้สอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน

นวัตกรรมการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้แบบฝึกหัด
ด้วยรูปแบบการสอนแบบซีปปาโมเดล (CIPPA MODEL)

ปีงบประมาณ 2567

นางนิสากร พูลพันธ์
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โรงเรียนบ้านดงยาง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
ของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม

เรื่อง นวัตกรรมการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การเขียนแผนภูมิแท่ง
เปรียบเทียบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้
แบบฝึกหัด ด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL)

นางนิสากร พูลพันธ์

ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนบ้านดงยาง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แบบรายงานนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้แบบฝึกหัด ด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL) เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยมีรายละเอียดองค์ประกอบข้อมูลครอบคลุมตามแบบรายงานนวัตกรรม ทั้งนี้ข้อมูลทุกด้านที่ปรากฏในเอกสารฉบับนี้ เป็นผลงานที่เกิดจากการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ของครู เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม

ผู้จัดทำ ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูและบุคลากรโรงเรียนบ้านดงยาง ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำในการปฏิบัติงาน ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนให้กำลังใจและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้วยดีตลอดมาจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางนิสากร พูลพันธ์
ตำแหน่ง ครู

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
รายงานผลการดำเนินงานนวัตกรรมการเรียนรู้ของครู.....	1
1. ชื่อนวัตกรรม.....	1
2. ผู้จัดทำนวัตกรรม.....	1
3. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม.....	1
4. ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
5. วัตถุประสงค์.....	2
6. กลุ่มเป้าหมาย.....	2
7. เครื่องมือที่ใช้.....	2
8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	3
9. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	4
10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้.....	5
11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย (ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ เจตคติ สมรรถนะ).....	5
12. บทเรียนที่ได้รับ.....	5
13. เงื่อนไขความสำเร็จ.....	5
14. ภาพกิจกรรม.....	6
15. ภาคผนวก.....	7

รายงานผลการดำเนินงานนวัตกรรมการเรียนรู้ของครู เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม

1. ชื่อนวัตกรรม

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้แบบฝึกหัดด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL)

2. ผู้จัดทำนวัตกรรม

นางนิสากร พูลพันธ์

3. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม

วันที่ 16 พฤษภาคม 2567 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2568

4. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ที่ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบระเบียบมีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ทำให้สามารถคาดการณ์วางแผนตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และเป็นเครื่องมือในการศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับคณิตศาสตร์ จึงเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและ ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ สามารถคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การที่ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีความสมดุลระหว่างสาระทางด้านความรู้ทักษะ กระบวนการควบคู่ไปกับคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม คือ มีความรู้ความเข้าใจในคณิตศาสตร์พื้นฐานเกี่ยวกับจำนวน และการดำเนินการ การวัด เรขาคณิต พีชคณิต การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้ มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็นมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆได้

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านดงยาง พบว่า ผู้เรียนบางส่วนมีปัญหา เรื่อง การนำเสนอข้อมูล เนื่องจากนักเรียนขาดทักษะการคิดแก้ปัญหาและขาดทักษะการคิด อย่างมีเหตุผล ไม่กล้าแสดงออก รวมถึงไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนในเรื่อง การ เขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบต่ำกว่าเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนดไว้และไม่ผ่านการประเมินตัวชี้วัดในเรื่องดังกล่าว ผู้สอนจึง พัฒนาการสอน เรื่อง การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ โดยใช้แบบฝึกหัดด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL) เพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องการเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

ในฐานะครูผู้สอนรายวิชาคณิตศาสตร์จึงมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างนวัตกรรมการศึกษาด้านการจัดการเรียนการ สอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถด้านการอ่านการเขียนและการคิดวิเคราะห์ เรื่องการเขียน แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบของนักเรียน ให้นักเรียนเกิดสมรรถนะตามที่กำหนด สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ในบริบทต่างๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยครูผู้สอนได้นำข้อมูลอัตลักษณ์ของสถานศึกษามาปรับเข้ากับเนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องเรียนรู้ ได้แก่ อัตลักษณ์ด้านผลิตภัณฑ์ในชุมชน ด้านวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อม ด้านภาษาและวัฒนธรรม ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการประกอบอาชีพที่มีลักษณะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เกิดความรู้สึกรักภาคภูมิใจในตนเองและท้องถิ่น ซึ่งวิถีชีวิตของคนในชุมชนเป็นรากฐานในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนให้เป็นคนเก่งคนดีและมีความสุขในสังคม

5. วัตถุประสงค์

- 5.1 เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL) ให้มีประสิทธิภาพ
- 5.2 เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์
- 5.3 เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเจตคติทางคณิตศาสตร์
- 5.4 เพื่อพัฒนานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบเพิ่มขึ้น

6. กลุ่มเป้าหมาย

6.1 เชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 คน ได้รับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบสูงขึ้น

6.2 เชิงคุณภาพ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. เครื่องมือที่ใช้

นวัตกรรมการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ โดยใช้แบบฝึกหัดด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL) ประกอบด้วย

- แบบทดสอบก่อนเรียน (K)
- การเตรียมความพร้อม
- การอ่านแผนภูมิแท่งที่มีการย่อระยะ
- การอ่านแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ
- การเขียนแผนภูมิแท่งที่มีการย่อระยะ
- การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ
- การอ่านกราฟเส้น
- การเขียนกราฟเส้น
- โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับกราฟเส้น

- โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับแผนภูมิแท่ง
- โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ
- ทดสอบหลังเรียน (K)

8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

กิจกรรมหลัก	เครื่องมือ บันทึกข้อมูล	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. การเตรียมการและวางแผนดำเนินการ (P)	- แผนโครงการ การจัดทำ นวัตกรรม	พฤษภาคม 2567	นางนิสากร พูลพันธ์
1.1 การวางแผนจัดทำนวัตกรรม			
1.2 ดำเนินการศึกษาหลักการและแนวคิดรูปแบบการ สอนแบบซิปปาโมเดล			
2. การดำเนินการ (D) สร้าง/พัฒนานวัตกรรม	- นวัตกรรม	พฤษภาคม 2567	นางนิสากร พูลพันธ์
2.1 พัฒนานวัตกรรม ทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องการ เขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 รายวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้แบบฝึกหัดด้วยรูปแบบ การสอนแบบซิปปาโมเดล (CIPPA MODEL) ประกอบด้วย			
2.1.1 การเตรียมความพร้อม			
2.1.2 การอ่านแผนภูมิแท่งที่มีการย่อระยะ			
2.1.3 การอ่านแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ			
2.1.4 การเขียนแผนภูมิแท่งที่มีการย่อระยะ			
2.1.5 การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ			
2.1.6 การอ่านกราฟเส้น			
2.1.7 การเขียนกราฟเส้น			
2.1.8 โจทย์ปัญหา			
2.1.9 แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน			
3. ตรวจสอบประเมินผล (C)	- แบบประเมิน นวัตกรรม - แบบสรุปผลการ ดำเนินงาน	ส.ค.2567 , ก.พ.2568	นางนิสากร พูลพันธ์
3.1 วางกรอบการประเมินนวัตกรรมการศึกษา			
3.2 จัดทำ/จัดทำเครื่องมือ ในการประเมินนวัตกรรม			
3.3 ดำเนินการ นิเทศ ติดตาม เก็บข้อมูลและสรุปผล			
4. การรายงานผลเพื่อการปรับปรุงพัฒนา (A)	- รายงานผลการ ดำเนินงาน	มีนาคม 2568	นางนิสากร พูลพันธ์

9. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการสอนแบบชิปปา (CIPPA MODEL) หมายถึง กระบวนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความรู้ ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีบทบาทมากในกิจกรรมการเรียนการสอน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

CIPPA MODEL ประกอบด้วย 5 หลักการ 7 ขั้นตอน

C (Construction) คือ ครูจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง

I (Interaction) คือ ให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มี ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

P (Physical Participation) คือ จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย

P (Process Learning) คือ จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการทำงานให้สำเร็จ

A (Application) คือ การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนการสอนตาม CIPPA model

1. **ขั้นการทบทวนความรู้เดิม** เป็นการสนทนาซักถามถึงกิจกรรมที่เคยเรียนรู้ หรือพื้นความรู้ของนักเรียนในเรื่องที่จะดำเนินการสอน

2. **ขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่** หมายถึง ให้นักเรียนได้รู้จักแหล่งที่จะค้นหาความรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นห้องสมุด สื่อเอกสาร มุมประสบการณ์ต่างๆ หรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น ภูมิปัญญา สถานที่สำคัญในชุมชน เป็นต้น

3. **ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม** เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาทำความเข้าใจแล้วใช้กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายประมวลข้อมูลที่ได้รับเข้ามาใหม่กับข้อมูลเดิมทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ หรือสิ่งใหม่

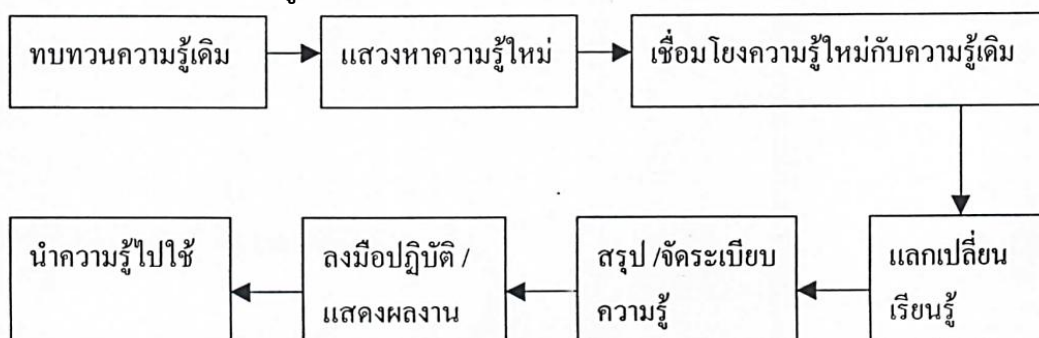
4. **ขั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม** เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเมื่อได้เรียนรู้แล้ว นำองค์ความรู้ที่นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสะท้อนความคิดของตน

5. **ขั้นการสรุปและการจัดระเบียบความรู้** เพื่อให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนได้ง่าย เป็นกิจกรรมสรุปร่วมกัน โดยสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้

6. **ขั้นการแสดงผลงาน** เป็นกิจกรรมเสนอสิ่งที่เรียนรู้ในรูปของการจัดกิจกรรม

7. **ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้** นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ หรือเพื่อแก้ปัญหาในสิ่งที่ต้องการคำตอบต่อไป

สรุปกระบวนการเรียนการสอนรูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL) 7 ขั้นตอนตามภาพประกอบนี้

10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

- 10.1 ศึกษารูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL)
- 10.2 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในเรื่องที่เราต้องการใช้นวัตกรรม
- 10.3 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- 10.4 เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเสร็จแล้ว ให้เริ่มทำแบบฝึกหัด โดยครูใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL)
- 10.5 เมื่อทำแบบฝึกหัดครบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยรูปแบบชิปปาโมเดล ดูว่าผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นหรือลดลง เพื่อที่ครูจะได้ปรับปรุงรูปแบบการสอน หรือปรับนวัตกรรมใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทเพิ่มขึ้น

11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย (ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ เจตคติ สมรรถนะ)

11.1 ผลการดำเนินงานภาพรวม

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีทักษะด้านการอ่านการเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีสมรรถนะการจัดการตนเอง การสื่อสาร ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความรู้ความเข้าใจเจตคติทางคณิตศาสตร์

11.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบเพิ่มขึ้น

12. บทเรียนที่ได้รับ

- 12.1 ได้ลองจัดการเรียนรู้แบบชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL) ทำให้ค้นพบว่านักเรียนสามารถนำความรู้เดิมเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ และสามารถแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆในห้องได้ดี
- 12.2 นักเรียนมีความกล้าแสดงออกในการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน กล้าที่จะสืบค้นหาข้อมูลตามแหล่งชุมชน และได้ฝึกทักษะในการสื่อสาร
- 12.3 นักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ช่วยเหลือเพื่อนที่ไม่กล้าแสดงออก ให้กล้าแสดงออกได้ด้วยการเสริมแรงทางบวก เช่น การพูดคุยชม การปรบมือ การให้กำลังใจ เป็นต้น

13. เงื่อนไขความสำเร็จ

- 13.1 นักเรียนมีความตั้งใจ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี
- 13.2 มีการนิเทศติดตามและให้คำแนะนำจากผู้อำนวยการโรงเรียนและฝ่ายวิชาการอย่างสม่ำเสมอ
- 13.3 ครูมีความใฝ่รู้ และค้นหากิจกรรม รางวัลต่างๆเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนใส่ใจ และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี

14. ภาพกิจกรรม

15. ภาคผนวก

15.1 แหล่งที่มาของรูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล

- คอมมูนิตี้ออนไลน์ที่เต็มไปด้วยความเป็นไปได้ใหม่ๆ ขับเคลื่อนโดยครูเพื่อครู. InsKru เข้าถึงได้จาก : <https://inskru.com/idea/-Mpb6yBgOYcesCBtBhKA/> (แก้ไข 31 มกราคม 2565)
- การจัดการความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา.การจัดการเรียนรู้แบบชิปปาโมเดล (CIPPA Model) เข้าถึงได้จาก : <https://www.gotoknow.org/>

15.2 แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ เรื่องการเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ โดยใช้แบบฝึกหัดด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การนำเสนอข้อมูล	เวลา 12 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ	เวลา 1 ชั่วโมง
รหัส-ชื่อรายวิชา ค 15101 คณิตศาสตร์	กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ผู้สอน นางนิสากร พูลพันธ์ โรงเรียนบ้านดงยาง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. สาระสำคัญ

แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ เป็นการนำเสนอข้อมูลเรื่องเดียวกันตั้งแต่ 2 ชุด ขึ้นไป ซึ่งต้องมีการกำหนดสัญลักษณ์เพื่อแสดงข้อมูลแต่ละชุด

2. มาตรฐาน / ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

-

ตัวชี้วัดปลายทาง

ค 3.1 ป5/2 เขียนแผนภูมิแท่งจากข้อมูลที่เป็นจำนวนนับ

3. สาระการเรียนรู้

การอ่านและการเขียนแผนภูมิแท่ง

4. จุดประสงค์การเรียนรู้ (KPA+SC)

ความรู้ (K)

- นักเรียนอธิบายและสรุปแผนภูมิแท่งที่มีการย่อระยะ และแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ

ทักษะ/กระบวนการ (P)

- นักเรียนอ่านและเขียนแผนภูมิแท่งที่มีการย่อระยะ และแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบได้

เจตคติ (A)

- นักเรียนตระหนักรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน
- นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำความเข้าใจปัญหาและแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการจัดการตัวเอง
2. ความสามารถในการคิดขั้นสูง
3. ความสามารถในการสื่อสาร
4. ความสามารถในการแก้ปัญหา
5. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
6. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

7.อัตลักษณ์อุบลราชธานี

1. อัตลักษณ์ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน
2. อัตลักษณ์ด้านวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อม
3. อัตลักษณ์ด้านภาษาและวัฒนธรรม
4. อัตลักษณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. อัตลักษณ์ด้านการประกอบอาชีพ

8. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล (CIPPA MODEL)

ชั้นนำ

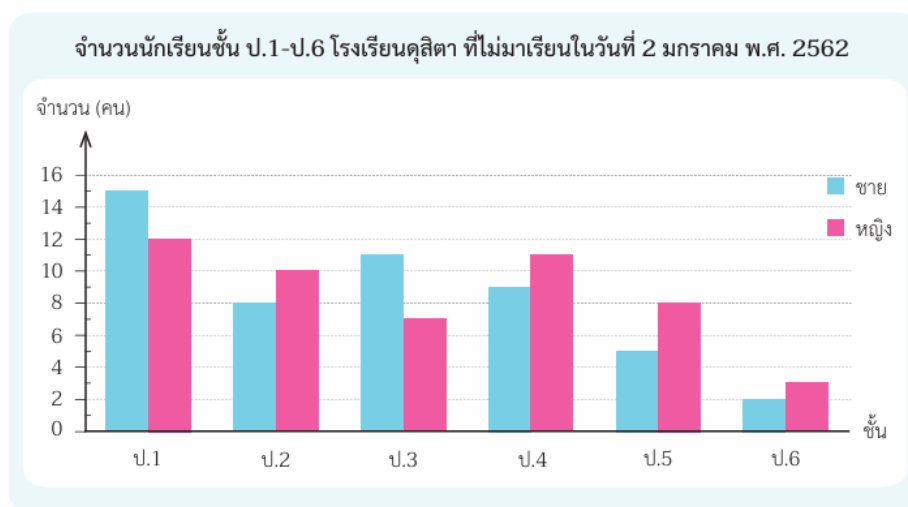
ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและทบทวนความรู้ เรื่อง ส่วนประกอบของแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ โดยครูติดบัตรแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบบนกระดาน จากนั้นครูชี้แต่ละส่วน แล้วให้นักเรียนร่วมกันตอบ เช่น ตารางแสดงจำนวนนักเรียน ชั้น ป.1-ป.6 ของ รร.ดุสิตา ในหนังสือเรียนคณิตศาสตร์ สสวท. หน้า 139 แล้ว ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลจากตารางสองทาง โดยสรุปได้ดังนี้

จำนวนนักเรียนชั้น ป.1-ป.6 โรงเรียนคูสิตา ที่ไม่มาเรียนในวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2562

ชั้น	จำนวน (คน)	
	ชาย	หญิง
ป.1	15	12
ป.2	8	10
ป.3	11	7
ป.4	9	11
ป.5	5	8
ป.6	2	3

จากข้อมูล สามารถนำเสนอโดยใช้แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ ดังนี้

การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบเป็นการเขียนแผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบข้อมูลตั้งแต่ 2 ชุดขึ้นไป โดยมีหลักการ ดังนี้

- แท่งรูปสี่เหลี่ยมมุมฉากแต่ละแท่งมีความกว้างเท่ากันและเริ่มต้นเขียนจากระดับเดียวกัน
- ระบายสีหรือสัญลักษณ์แสดงความแตกต่างว่าแท่งรูปสี่เหลี่ยมมุมฉากใดแสดงข้อมูลใด

แล้วเขียนคำอธิบายกำกับไว้

- เมื่อต้องการให้อ่านข้อมูลได้ถูกต้องควรเขียนตัวเลขกำกับความสูงของแต่ละแท่งไว้ด้วย
- ย่นระยะเส้นแสดงจำนวนเมื่อข้อมูลที่มีค่ามากหรือข้อมูลจำนวนที่ใกล้เคียงกัน
- เขียนชื่อแผนภูมิกำกับไว้เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่าเป็นข้อมูลเกี่ยวกับอะไร

นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

2. ครูให้นักเรียนตอบคำถามเพื่อทบทวนความรู้เดิม เช่น แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบนี้ แสดงข้อมูลเรื่องอะไร แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบนี้มีข้อมูลของนักเรียนชั้นใดบ้าง

ชั้นสอน

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

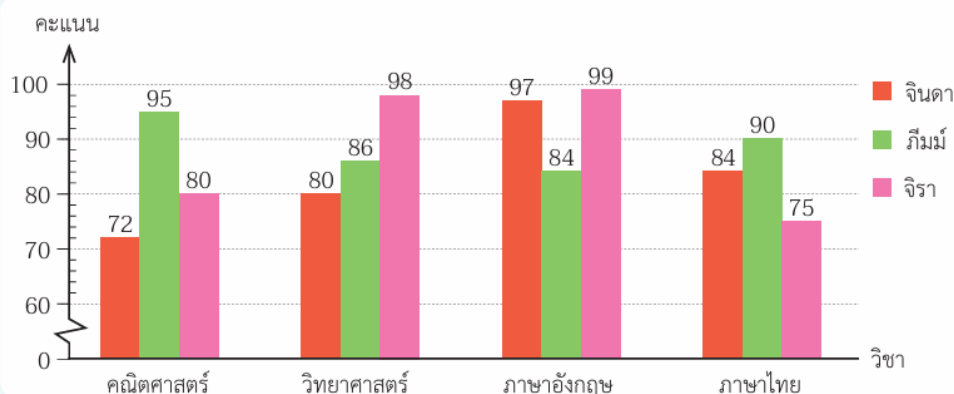
3. ครูนำตารางแสดงคะแนนสอบ O-NET 4 วิชา ของนักเรียน 3 คน ในหนังสือเรียนคณิตศาสตร์ สสวท. หน้า 140 ตีคบบนกระดาน แล้วใช้คำถามกระตุ้นความคิดนักเรียน ดังนี้

คะแนนสอบ O-NET 4 วิชา ของนักเรียน 3 คน

วิชา	คะแนน		
	จินดา	กิมม์	จิรา
คณิตศาสตร์	72	95	80
วิทยาศาสตร์	80	86	98
ภาษาอังกฤษ	97	84	99
ภาษาไทย	84	90	75

- ใครสอบได้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์มากที่สุด และได้กี่คะแนน
  - จินดาและจิราได้คะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษต่างกันกี่คะแนน และใครได้คะแนนมากกว่า
- แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกวิธีการเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบทีละคน ตั้งแต่ชื่อแผนภูมิ การเขียนแกนนอนแสดงวิชาต่างๆ และแกนตั้งแสดงคะแนนแต่ละวิชามีรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก 3 รูป โดยรูปแรกแสดงคะแนนของจิดา รูปที่สองแสดงคะแนนของกิมม์ และรูปที่สามแสดงจำนวนของจิรา ดังนี้

คะแนนสอบ O-NET 4 วิชา ของนักเรียน 3 คน

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 2-3 คน ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตจากการเพาะปลูกในชุมชนในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ของหมู่บ้านดงยางและหมู่บ้านพิบ เพื่อที่จะได้นำมาเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ

หมู่บ้าน	ผลผลิตจากการเพาะปลูก (กิโลกรัม)	
	พริก	มันสำปะหลัง
ดงยาง	1,350	1,900
พิบ	990	1,250

ขั้นที่ 3 ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

5. เมื่อนักเรียนได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตจากการเพาะปลูกในชุมชน 2 หมู่บ้านมาแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาการกำหนดช่วงบนเส้นแสดงจำนวน และการกำหนดสัญลักษณ์แสดงข้อมูลแต่ละชุด เพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมดังขั้นที่ 1 (สร้างแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ)

ขั้นที่ 4 ขั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

6. เมื่อนักเรียนสร้างแผนภูมิเปรียบเทียบเสร็จเรียบร้อยแล้วให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน (ซึ่งแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบอาจจะมีหลายแบบ ทั้งแนวตั้งและแนวนอน หรือการจัดวางข้อมูลต่างกัน

ขั้นสรุป

ขั้นที่ 5 ขั้นการสรุปและการจัดระเบียบความรู้

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกันอีกรอบ ดังนี้ การเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบเป็นการนำเสนอข้อมูลของสิ่งเดียวกัน และมีลักษณะเหมือนกันตั้งแต่สองชุดขึ้นไป โดยต้องมีการกำหนดสัญลักษณ์เพื่อแสดงข้อมูลแต่ละชุด

ขั้นที่ 6 การแสดงผลงาน

8. ครูให้นักเรียนเขียนแผนภูมิเปรียบเทียบข้อมูลจำนวนนักเรียนชั้น ป.1 - 6 โรงเรียนบ้านดงยาง ปีการศึกษา 2567 ลงในกระดาษที่ครูแจกให้และตกแต่งให้สวยงาม ส่งท้ายชั่วโมง

ชั้น	จำนวน (คน)	
	ชาย	หญิง
ป.1	10	10
ป.2	12	14
ป.3	14	5
ป.4	4	6
ป.5	10	10
ป.6	6	11

9. เมื่อนักเรียนเขียนแผนภูมิเปรียบเทียบข้อมูลจำนวนนักเรียนชั้น ป.1 - 6 โรงเรียนบ้านดงยาง ปีการศึกษา 2567 เรียบร้อยแล้ว ให้นำมาแสดงหน้าชั้นเรียน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องร่วมกัน

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

10. นักเรียนทำใบงานเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล เพื่อทบทวนความรู้

11. นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 3.5 ในหนังสือแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์ สสวท. เป็นรายบุคคล เป็นการบ้าน ส่งในชั่วโมงถัดไป

9. ภาระงาน / ชิ้นงาน

1. กิจกรรมกลุ่ม
2. ใบงานเพิ่มเติม
3. แบบฝึกหัดที่ 3.5 ในหนังสือแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์ สสวท.

10. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ตารางแสดงจำนวนนักเรียน ชั้น ป.1-ป.6 ของโรงเรียนคูสิตา
2. แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบแสดงจำนวนนักเรียน ชั้น ป.1-ป.6 ของโรงเรียนคูสิตา
3. ตารางแสดงคะแนนสอบ O-NET 4 วิชา ของนักเรียน 3 คน
4. ข้อมูลผลผลิตการเพาะปลูกในชุมชน
5. ใบงาน
6. หนังสือเรียนคณิตศาสตร์ สสวท. ป.5 เล่ม 1
7. หนังสือแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ สสวท. ป.5 เล่ม 1

11. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัดผล	เครื่องมือและประเมินผล	เกณฑ์การประเมิน
ความรู้ (K) - นักเรียนอธิบายและสรุปแผนภูมิแท่งที่มีการย่อระยะ และแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ	- ตรวจสอบกิจกรรมกลุ่ม	- กิจกรรมกลุ่ม	- ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
ทักษะ/กระบวนการ (P) - นักเรียนอ่านและเขียนแผนภูมิแท่งที่มีการย่อระยะ และแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบได้	- ตรวจสอบใบงาน - ตรวจสอบแบบฝึกหัดที่ 3.5	- ใบงาน - แบบฝึกหัดที่ 3.5	- ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
เจตคติ (A) - นักเรียนตระหนักรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย - นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน - นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำความเข้าใจปัญหาและแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์	- สังเกตพฤติกรรม	- สังเกตพฤติกรรม	- ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพดีขึ้นไป

15.3 ตัวอย่างขั้นตอนการเขียนแผนภูมิแท่ง

6 ขั้นตอน

สอนเขียน แผนภูมิแท่ง

ตัวอย่าง โจทย์ สวนสนุกแห่งหนึ่งมีนักท่องเที่ยวเป็นเพศชาย 200 คน เพศหญิง 300 คน และเด็ก 500 คน

- ขั้นที่ 1** วาดแกนของแผนภูมิในแนวตั้งและแนวนอน
- ขั้นที่ 2** เขียนบอกแกนแสดงข้อมูลแต่ละรายการ และแกนแสดงจำนวนข้อมูล
- ขั้นที่ 3** แบ่งแกนแสดงจำนวนข้อมูลโดยให้แต่ละช่องห่างกัน 100 เพราะจำนวนข้อมูลอยู่ระหว่าง 200-500
- ขั้นที่ 4** เขียนบอกข้อมูลของนักท่องเที่ยวเป็นเพศชาย เพศหญิง และเด็ก
- ขั้นที่ 5** วาดรูปสี่เหลี่ยมมุมฉากแสดงข้อมูลในแนวตั้ง โดยให้ความกว้างเท่ากัน ความสูงของรูปสี่เหลี่ยมมุมฉากแต่ละรูปขึ้นอยู่กับจำนวนข้อมูลแต่ละรายการ
- ขั้นที่ 6** ตั้งชื่อแผนภูมิแท่ง

จำนวนนักท่องเที่ยวที่ไปสวนสนุก

ขั้นที่ 6 ตั้งชื่อแผนภูมิแท่ง

ขั้นที่ 2 เขียนบอกแกนแสดงข้อมูล

ขั้นที่ 1 วาดแกนแนวตั้ง และแนวนอน

ขั้นที่ 5 วาดรูปสี่เหลี่ยมมุมฉากแสดงข้อมูล

ขั้นที่ 3 แบ่งแกนแสดงจำนวนข้อมูลให้จำนวนเท่ากัน

ขั้นที่ 4 บอกข้อมูลนักท่องเที่ยว

15.4 ตัวอย่างแบบฝึกหัด

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดที่ 3.1. จดลงบอกจำนวนโดยใช้ข้อมูลจากแผนภูมิ

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปสวนสนุกในประเทศไทย

ปี	ชาย	หญิง	เด็ก
ปี 2554	1,702,238	1,895,540	2,322,200
ปี 2555	1,562,237	1,686,296	2,033,024
ปี 2556	1,497,407	1,566,888	1,946,603

- ในปี พ.ศ. 2555 เด็ก ..... มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางไปสวนสนุกในประเทศไทยมากที่สุด จำนวน ..... คน
- ในปี พ.ศ. 2554 เด็กชายและเด็กหญิง ..... มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางไปประเทศไทย (มากกว่า น้อยกว่า) เด็กชายและเด็กหญิง ..... คน
- ในปี พ.ศ. 2556 เด็ก ..... มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางไปสวนสนุกประเทศไทย น้อยกว่าของเด็กอื่น
- ทั้ง 3 ปีของเด็กชายและเด็กหญิงมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางไปสวนสนุกประเทศไทยทั้งหมด ..... คน
- ในปี พ.ศ. 2554 เด็กชายและเด็กหญิง ..... มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางไปสวนสนุกประเทศไทยทั้งหมด ..... คน
- ในปี พ.ศ. 2555 เด็กชายและเด็กหญิง ..... มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางไปสวนสนุกประเทศไทยทั้งหมด ..... คน

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดที่ 3.3. จดลงบอกจำนวนโดยใช้ข้อมูลจากแผนภูมิ

จำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป

จังหวัด	ชาย	หญิง
เชียงใหม่	253	493
เชียงใหม่	319	409
น่าน	163	513
แพร่	191	247
สงขลา	199	242
สกลนคร	219	377

- จังหวัด ..... มีผู้สูงอายุชายมากที่สุด จำนวน ..... คน
- จังหวัด ..... และ ..... มีผู้สูงอายุจากจำนวนเท่ากัน
- จังหวัดและจังหวัดที่มีผู้สูงอายุทั้งหมด ..... คน
- จังหวัดที่มีผู้สูงอายุ (มากกว่า น้อยกว่า) จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ..... คน
- จากข้อมูล จังหวัดในภาพได้ผู้สูงอายุ ทั้งหมด ..... คน
- ผู้สูงอายุในจังหวัดน่านมีอายุได้วันเมื่อถึงเดือนละ 600 บาท จะคิดเงินประมาณเดือนละ ..... บาท
- จำนวนผู้สูงอายุจากทุกจังหวัดในจังหวัดแพร่มีผู้สูงอายุชายในจังหวัดแพร่ทั้งหมด จำนวน ..... คน
- จำนวนผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่มีทั้งหมด ..... คน

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัดที่ 3.4. จดลงบอกจำนวนโดยใช้ข้อมูลจากแผนภูมิ

จำนวนผู้โดยสารที่รอรถโดยสารหรือรถไฟฟ้าในจังหวัดต่างๆ ประจำปี 2561

จังหวัด	ผู้โดยสารรถ	ผู้โดยสารรถไฟฟ้า
น่าน	11,000	12,000
แพร่	10,000	13,000
สงขลา	1,000	2,000
สกลนคร	4,000	5,000
เชียงใหม่	3,000	4,100

- จังหวัดที่มีผู้โดยสารรถโดยสารหรือรถไฟฟ้ามากที่สุด จำนวน ..... คน
- จังหวัดที่มีผู้โดยสารรถโดยสารหรือรถไฟฟ้าทั้งหมด ..... คน
- จังหวัดที่มีผู้โดยสารรถโดยสารหรือรถไฟฟ้ามากที่สุด จำนวน ..... คน
- ถ้าจังหวัดที่มีผู้โดยสารรถโดยสารหรือรถไฟฟ้ามากที่สุดจำนวนผู้โดยสารรถโดยสารหรือรถไฟฟ้าทั้งหมด ..... คน
- ในการรอรถโดยสารหรือรถไฟฟ้าใช้เวลามากที่สุด ..... นาที ผู้โดยสารที่รอรถโดยสารหรือรถไฟฟ้าใช้เวลามากที่สุด ..... นาที
- จำนวนผู้โดยสารรถโดยสารหรือรถไฟฟ้าทั้งหมด ..... คน
- ทั้ง 5 จังหวัด มีจำนวนผู้โดยสารรถโดยสารหรือรถไฟฟ้าทั้งหมด ..... คน
- ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของผู้โดยสารรถโดยสารหรือรถไฟฟ้า และค่าใช้จจ่ายเฉลี่ยของผู้โดยสารรถไฟฟ้า 1,200 บาท รอรถโดยสารหรือรถไฟฟ้าในจังหวัดแพร่จำนวน ..... คน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ..... บาท

